

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakasmaksut

Sisällysluettelo

1. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuissa noudatettavat yleiset periaatteet.....	5
1.1. Maksuttomat sosiaali- ja terveystoimen palvelut.....	5
1.1.1. Rintamaveteraanien maksuttomat palvelut.....	7
1.2. Maksukyvyn määrittäminen.....	7
1.3. Maksun periminen.....	7
1.4. Maksun alentaminen tai perimättä jättäminen	8
1.5. Maksukatto.....	8
1.6. Käyttämättä jätetty palvelu.....	9
1.7. Palvelun keskeytyksen vaikutus asiakasmaksuun	10
1.8. Etäpalvelut.....	10
1.9. Palvelun pitkäaikaisuus.....	10
2. Terveydenhuollon asiakasmaksut	11
2.1. Käyntimaksut	11
2.1.1. Perusterveydenhuollon avohoidon lääkäripalvelut	11
2.1.2. Perusterveydenhuollon hoitajapalvelu	11
2.1.3. Kiirevastaanotto ja päivystys.....	11
2.1.4. Sairaalan poliklinikkamaksu.....	11
2.2. Päiväkirurgia	12
2.3. Yksilöterapiat.....	12
2.4. Sarjassa annettavat hoidot.....	12
2.5. Tilapäinen kotisairaanhoido	12
2.6. Jatkuva ja säännöllinen kotisairaanhoido/ kotisairaalahoido:.....	12
2.7. Kotisairaala	12
2.8. Lääkärintodistukset	13
2.9. Lyhytaikainen laitoshoido.....	13
2.10. Päivä- ja yöhoito	13
2.11. Pitkäaikainen laitoshoido	14
2.12. Kuntoutushoido.....	14
2.13. Ensihoitoon liittyvä sairaankuljetus.....	14
2.14. Suun terveydenhuolto	14
2.14.1. Suun perusterveydenhuollon perusmaksu.....	14
2.14.2. Suun perusterveydenhuollon toimenpidemaksut.....	14
2.14.3. Hammaslääketieteen opiskelijoiden perusopetuksen hoitoharjoittelu.....	15
2.14.4. Suun ja leukojen erikoissairaanhoido.....	15
2.14.5. Materiaalimaksu	15

3. Sosiaalihuollon asiakasmaksut	15
3.1. Asumispalvelut	15
3.1.1. Pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen	15
3.1.2. Pitkäaikainen perhehoito	15
3.1.3. Pitkäaikainen yhteisöllinen asuminen	15
3.1.4. Lyhytaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen	16
3.1.5. Ympärivuorokautinen palveluasuminen, päivä- tai yöhoito	16
3.1.6. Tilapäinen perhehoito	16
3.1.7. Perhehoito, osapäiväinen	16
3.1.8. Lyhytaikainen yhteisöllinen asuminen	16
3.2. Laitoshoido	16
3.2.1. Pitkäaikainen laitoshoito	16
3.2.2. Lyhytaikainen laitoshoito	16
3.2.3. Päivä- tai yöhoito	16
3.3. Kotihoito	16
3.3.1. Jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu	16
3.3.2. Tilapäinen kotihoito	16
3.4. Lapsiperheiden kotipalvelu	16
3.5. Tukipalvelut ja muut asumiseen liittyvät palvelut	16
3.5.1. Ateriapalvelut	17
3.5.2. Ateriapalvelu, kotiin kuljetettu	17
3.5.3. Asiointipalvelu	17
3.5.4. Siivouspalvelu	17
3.5.5. Vaatehuoltopalvelu	17
3.5.6. Peseytymispalvelu	17
3.5.7. Turvapalvelut	17
3.5.8. Sosiaali- ja kriisipäivystyksen kautta ohjautuva turva-auttajakäynti	17
3.5.9. Kotihoidon kuntouttava arviointijakso	17
3.5.10. Kotihoidon kuntouttava arviointijakso yksikössä	17
3.5.11. Kuntouttava päivätoiminta tukipalveluna	17
3.6. Omaishoidon tuen vapaat	18
3.7. Kuljetuspalvelut	18
4. Vammaispalvelun asiakasmaksut	18
4.1. Lyhytaikainen hoito tai asumispalvelu	18
4.2. Pitkäaikainen palveluasuminen ja ympärivuorokautinen palveluasuminen	18
4.3. Pitkäaikainen laitoshoito ja laitoskuntoutus	19

4.4. Pitkäaikainen perhehoito, vammaispalvelulaki ja erityishuoltona myönnetty	19
4.5. Perhehoito, lyhytaikainen.....	19
4.6. Perhehoito, osapäiväinen	19
4.7. Ikääntyvien vammaisten kerhotoiminta.....	19
4.8. Vammaisten lasten kesätoiminta	19
Liite 1 Jatkuva ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta perittävä maksu	20
Liite 2 Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon maksu	23

1. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuissa noudatettavat yleiset periaatteet

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen määrittelyssä sovelletaan lakia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992, jäljempänä Asiakasmaksulaki), lakia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta (1201/2020 ja 791/2022) ja asetusta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992; jäljempänä Asiakasmaksuasetus).

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut ovat voimassa 1.1.2024 alkaen Varsinais-Suomen hyvinvointialueen järjestämässä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa. Asiakasmaksulakia ja asetusta sovelletaan myös hyvinvointialueen ostopalveluna järjestämään palveluun.

Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalvetaista voidaan periä maksu palvelun käyttäjältä, jollei lailla toisin säädetä. Maksu voidaan periä henkilön maksukyvyn mukaan. Palveluista perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen (Laki 2 §).

Osa sosiaali- ja terveydenhuollon maksuista on sidottu indekseihin. Indeksitarkistukset tehdään joka toinen vuosi

1.1. Maksuttomat sosiaali- ja terveystalveta

Maksuttomat sosiaalitpalvelut:

- sosiaalityö
- sosiaalityhjaus
- palvelutarpeen arviointikäynnit
- sosiaalityn kuntoutus
- poliklininen päihdehuolto
- perhetyö
- kasvatus- ja perheneuvonta
- lapsen ja vanhemman välisten tapaamisten valvonta
- tuetut tapaamiset ja valvotut vaihdot
- vammaisten henkilöiden työllistymistä tukeva toiminta ja vammaisten henkilöiden työtoiminta kuljetusta ja aterioita lukuun ottamatta
- vammaisten henkilöiden päivätoiminta kuljetusta ja aterioita lukuun ottamatta kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa tarkoitettu erityishuollossa olevan henkilön kuljetus toimintayksiköiden välillä ja muut erityishuollon saamiseksi välttämättömät palvelut. kehitysvammaisen ylläpidosta voidaan kuitenkin periä maksu
- henkilökohtainen apu. henkilökohtaisesta avusta voidaan kuitenkin periä maksu, jos henkilö saa niihin korvausta muun lain kuin vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain nojalla
- kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa (519/77) tarkoitettu erityishuolto; kehitysvammaisen ylläpidosta voidaan kuitenkin periä maksu lukuun ottamatta alle 16-vuotiaalle annettavaa osittaista ylläpitoa ja opetusta saavan lapsen osittaista ylläpitoa sen lukuvuoden loppuun, jonka aikana hän täyttää 16 vuotta;
- lastensuojelulaissa (683/83) tarkoitettu lasten ja nuorten huolto;
- vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain palvelut, päivätoiminta kuljetusta ja aterioita lukuun ottamatta, henkilökohtainen apu sekä palveluasumiseen liittyvät erityispaalvelut ja tutkimukset; palveluasumisen erityiskustannuksista sekä henkilökohtaisesta avusta voidaan kuitenkin periä maksu, jos henkilö saa niihin korvausta

muun lain kuin vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain nojalla;

- polikliininen päihdehuolto;
- avioliittolaissa (234/1929), isyyslaissa (11/2015), adoptiolaisissa (22/2012), lapsen elatuksesta annetussa laissa (704/1975), lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetussa laissa (361/1983), elatustukilaissa (580/2008) ja eräiden elatusapujen sitomisesta elinkustannuksiin annetussa laissa (583/2008) hyvinvointialueen tehtäväksi säädetty palvelut; sekä
- henkilölle hänen sosiaalihuoltoaan koskevissa asioissa annetut asiakirjat.

Maksuttomat terveyspalvelut:

- terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä sekä sairauksien ehkäisyä koskevat palvelut
 - terveysneuvonta ja terveystarkastukset
 - seulonnat valtakunnallisen seulontaohjelman mukaisesti
 - neuvolapalvelut
 - opiskeluhoitopalvelut
 - kouluterveydenhuolto myös 18 vuotta täyttäneiltä
 - opiskeluterveydenhuolto
- perusterveydenhuollon palvelut:
 - alle 18-vuotiaiden avosairaanhoidon palvelut
 - avosairaanhoidon mielenterveystyö
 - sairaanhoitajan, terveydenhoitajan tai kättilön vastaanotto
 - kuntoutusneuvonta ja kuntoutusohjaus, potilaan toiminta- ja työkyvyn sekä kuntoutustarpeen arviointi, kuntoutustutkimus, apuvälinepalvelut ja sopeutumisvalmennus
- pitkäaikaisen sairauden hoitoon tarkoitetut hoitotarvikkeet
- lääkärintodistus tai -lausunto, joka tarvitaan:
 - asiakkaan hoidon tai kuntoutuksen saamiseksi
 - lääkekorvauksen saamiseksi (sairausvakuutuslaki 1224/2004 5 luvun mukaiset)
 - lyhytaikaisen sairausloman tarpeen osoittamiseksi (sairausloman pituus enintään sairausvakuutuslain mukainen omavastuu-aika)
- tartuntatautiin ehkäisy ja hoito:
 - kansalliseen rokotusohjelmaan sisältyvät rokotukset, yleiset vapaaehtoiset rokotukset sekä tartuntatautilain mukaiset muut rokotukset
 - yleisvaarallisen tartuntataudin tutkimus, hoito ja hoitoon määrätty lääkkeet sekä altistuneen karanteeni ja eristäminen
 - valvottavan tartuntataudin hoitoon määrätty lääkkeet sekä HIV-infektion, sankkerin, tippurin ja sukupuoliteitse tarttuvan klamydiainfektion tutkimus, hoito sekä hoitoon ja ehkäisyyn määrätty lääkkeet
- erikoissairaanhoito:
 - poliklinikan antama tutkimus ja hoito alle 18-vuotiaalle henkilölle
 - seksuaalisen väkivallan uhreja varten perustettujen tukikeskusten tarjoamat palvelut (Euroopan neuvoston yleissopimus 53/2015). Seksuaalisen väkivallan uhreilta ei peritä asiakasmaksuja silloin, kun tutkimus tai hoitotoimenpiteet liittyvät seksuaalisen väkivallan aiheuttamien somaattisten tai psyykkisten ongelmien hoitoon.
 - päihteitä käyttäville raskaana oleville suunnattujen äitiyspoliklinikoiden antama tutkimus, hoito ja seuranta.
 - Mikäli päihteitä käyttävä, raskaana oleva henkilö tarvitsee raskausaikana terveyspalveluita, jotka eivät suoraan liity raskauteen, peritään näistä palveluista maksuista normaalit asiakasmaksut.
 - psykiatrisen avohoidon toimintayksikössä annettu hoito, lukuun ottamatta siihen liittyvää osittaista ylläpitoa
 - hengityshalvauspotilaalle annettava hoito ja ylläpito sekä hoitoon liittyvät kuljetukset

- ihmisen elinten, kudoksien tai solujen elävän luovuttajan tutkimus ja hoito
- alle 18-vuotiaalle henkilölle annettava hoito ja ylläpito, kun hoitopäiviä kalenterivuodessa on kertynyt yli seitsemän
- alle 18-vuotiaalle sarjassa annettava lääkinnällinen kuntoutus ja hyposensibilisaatio-, puhe- ja äänihäiriö-, säde- ja sytostaattihoito sekä muu vastaava hoito samoin kuin jatkuva dialyysihoito
- lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluva neuvonta, kuntoutustarvetta ja mahdollisuuksia selvittävä tutkimus, sopeutumisvalmennus ja kuntoutusohjaus
- lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineet sekä niiden sovitustarpeellinen uusiminen ja huolto, pois lukien muun lainsäädännön nojalla korvattavat apuvälinepalvelut
- ensihoito, lukuun ottamatta ensihoitoon liittyvää sairaankuljetusta
- sairaalaan sisäänkirjoitetun potilaan kuljetus sairaankuljetusajoneuvolla toiseen hoitolaitokseen tai kotihoitoon

1.1.1. Rintamaveteraanien maksuttomat palvelut

Rintamaveteraanien kotona asumista tukevat palvelut perustuvat lakiin rintamaveteraanien kuntoutuksesta (1184/1988) ja lakiin rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain muuttamisesta (54/2019) sekä asetukseen rintamaveteraanien kuntoutuksesta (1348/1988). Sotainvalidien kotona asumista tukevat palvelut perustuvat sotilasvammalakiin (404/1948).

Valtionkonttorin ohjeen mukaan palvelut (myös ympärivuorokautinen palveluasuminen, laitospalvelu) myönnetään asiakkaalle palvelutarpeen arvioinnin perusteella ja ne ovat asiakkaalle maksuttomia.

Asumiseen liittyvät kulut kuten vuokra, sähkö- ja vesimaksu rintamaveteraani / sotainvalidimaksaa itse.

Asiakasmaksuasetuksen § 9 mukaan rintamaveteraaneilta ja sotainvalideilta ei saa periä ei saa periä maksua hampaiden tarkastuksesta, ehkäisevästä hoidosta eikä protetiikkaan liittyvästä kliinisestä työstä.

Rintamaveteraaneilta, rintamapalvelutunnuksen saaneilta (Kela-kortissa merkintä R), sotainvalideilta ja sota-arkiston tunnuksen saaneet miinanraivaajilta ei peritä asiakasmaksua seuraavista:

- perusterveydenhuollon avosairaanhoidon lääkärikäynti
- erikoissairaanhoidon poliklinikkakäynti
- erikoissairaanhoidon hoitajavastaanotto
- kiirevastaanotto- ja päivystyskäynti

1.2. Maksukyvyyn määrytyminen

Maksu tulee tarkistaa silloin, kun

- palvelun käyttäjän tai perheen maksukyky on olennaisesti muuttunut
- kun on ilmeistä, että maksua määrittäessä huomioon otettavat perheen olosuhteet ovat muuttuneet
- asiakkaan palvelutarve on muuttunut

Maksukyvyyn mukaan määrytyvät maksut määrätään toistaiseksi. Palvelujen käyttäjän tai perheen maksukyvyyn olennaisena muutoksena pidetään vähintään 5 %:n muutosta asiakkaan tuloissa ja tällöin tehdään uusi päätös. Tämä koskee kaikkia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaiden maksukyvyyn mukaisia asiakasmaksuja. Mikäli hoitomaksun perusteeksi ilmoitetut tulot osoittautuvat virheellisiksi, maksu voidaan oikaista enintään vuoden ajalta. Asiakkaalla on ilmoitusvelvollisuus muutoksista.

1.3. Maksun periminen

Asiakasmaksulaki (734/1992, 2a § ja 2b §)

Asiakkaalle on annettava lasku, josta näkyy laskun päivämäärä, asiakas, palvelu, jota lasku koskee, maksun peruste, onko kyseessä julkinen vai yksityinen palveluntuottaja sekä lisätietojen antajan yhteystieto. Lisäksi laskussa pitää näkyä, kerryttääkö kyseinen palvelu maksukattoa, ja jos kerryttää, maininta siitä, että asiakkaan on itse seurattava maksukaton kertymistä. Muihin kuin maksukyvyn mukaan määräytyviin laskuihin on liitettävä oikaisuvaatimusohje.

Asiakkaalle on annettava päätös maksukyvyn mukaan määräytyvästä maksusta. Päätöksessä on oltava ainakin seuraavat tiedot: asiakas ja palvelu, jota päätös koskee, päätöksen tehnyt viranhaltija ja päätöksen päivämäärä, maksun suuruus ja peruste sekä yhteyshenkilö, jolta asiakas voi pyytää lisätietoja. Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusohje

Hyvinvointialueen on annettava asiakkaalle maksua koskevaa päätöstä vastaava lasku. Laskussa on oltava ainakin seuraavat tiedot:

- 1) laskun päivämäärä
- 2) asiakas, jolta maksu peritään
- 3) palvelu, josta maksu peritään
- 4) maksun suuruus ja peruste
- 5) julkinen tai yksityinen palveluntuottaja, jonka antamasta palvelusta maksu peritään
- 6) sen tahon nimi ja yhteystiedot, jolta asiakas voi pyytää tarvittaessa lisätietoja laskusta
- 7) tieto siitä, kerryttääkö perittävä maksu 6 a §:ssä tarkoitettua maksukattoa; jos maksu kerryttää maksukattoa, laskussa on lisäksi oltava tieto siitä, että asiakkaan on seurattava itse maksukattonsa ylittymistä.

Muuhun laskuun kuin 2 b §:ssä (Päätös maksukyvyn mukaan määräytyvästä maksusta) tarkoitettua päätöstä koskevaan laskuun on liitettävä oikaisuvaatimusohje.

Maksua perittäessä on otettava huomioon asiakkaan yksityisyyden suoja ja henkilökohtainen turvallisuus.

1.4. Maksun alentaminen tai perimättä jättäminen

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja alennetaan asiakasmaksulain 11 §:n säännösten mukaisesti 1.1.2023 alkaen. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992) 11 §:n mukaan sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin, kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteutumista.

Maksun alentamisen ja perimättä jättämisen on oltava ensisijaista toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997) tarkoitettuun toimeentulotukeen nähden. Asiakkaalle on annettava tieto maksun alentamisen ja perimättä jättämisen osalta mahdollisimman varhain, jo ennen ensimmäistä palvelutapahtumaa (sosiaali- ja terveydenhuollossa tapahtuva asiakaskontakti, asiakaskäynti tai hoitojakso) tai sen yhteydessä. Viimeistään tieto on annettava maksua perittäessä. (Asiakasohje: Henkilön maksukyvyn mukaan sosiaalihuollon palveluista määrätyn maksun ja terveydenhuollon palveluista määräytyvän maksun perimättä jättäminen ja alentaminen)

1.5. Maksukatto

Sosiaali- ja terveydenhuollon tietyille asiakasmaksuille on hyväksytty maksukatto, joka on 762 euroa/ kalenterivuosi. Kalenterivuoden aikana maksetaan vain maksukattoon saakka maksukaton piiriin kuuluvia sosiaali- ja terveydenhuollon maksuja. Maksukaton piiriin kuuluvat maksut on määriteltävä asiakasmaksulain 6 a §:ssä. Lyhytaikaista terveydenhuoltolain 67 §:n 1 momentissa tarkoitettua laitoshoidoa tai lyhytaikaista sosiaalihoitolain 22 §:ssä tarkoitettua laitospalvelua saavan 18 vuotta täyttäneen asiakkaan ylläpidosta saadaan kuitenkin periä enintään 25,10 euroa vuorokaudelta, vaikka maksukatto olisi ylittynyt.

Maksukaton piiriin kuuluvat:

- perusterveydenhuollon avosairaanhoidon palvelut
- erikoissairaanhoidon poliklinikan tutkimus ja hoito
- päiväkirurginen toimenpide
- suun ja hampaiden tutkimus ja hoito hammasteknisiä kuluja lukuun ottamatta
- suun ja leukojen erikoissairaanhoidon hoitotoimenpide
- terveydenhuollon ammattihenkilön antamasta fysioterapiasta, neuropsykologisesta kuntoutuksesta, ravitsemusterapiasta, jalkojenhoidosta, puheterapiasta, toimintaterapiasta ja muusta niihin rinnastettavasta toimintakykyä parantavasta ja ylläpitävästä hoidosta
- sarjahoidon maksut, tilapäinen kotisairaanhoito ja tilapäinen kotisairaalaahoito
- lyhytaikainen laitoshoido (Terveystenhuoltolaki 67 §)
- lyhytaikainen päivä- ja yöhoito
- lyhytaikainen laitospalvelu (Sosiaalihuoltolaki 22 §)

Maksukaton piiriin eivät kuulu:

- sosiaalihuollon palvelut
- tulosidonnaiset maksut
- palvelusetelin tai kuljetuspalveluiden omavastuuosuudet
- tilapäinen kotihoito
- ateriat, ikäihmisten tuki- ja turvapalvelut
- päiväkuntoutus ja lyhytaikaishoito ikäihmisten yksiköissä
- omaishoitajan lakisääteisen vapaan ajalta hoidettavalta perittävät maksut
- terveydenhuollon todistusmaksut
- käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävä maksu
- Sairaankuljetus
- laituskuntoutus, jota annetaan kehitysvammaisen erityishuollosta annetun lain tai vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain mukaisia palveluja saavalle henkilölle (Terveystenhuoltolaki 29 §)

1.6. Käyttämättä jätetty palvelu

Maksu käyttämättä jätetystä palvelusta 56,70 €/kerta.

Maksu peritään silloin, jos asiakas tai hänen edustajansa on varannut vastaanottoajan terveydenhuollon palveluihin tai sosiaali- tai terveydenhuollon lyhytaikaisen hoito- tai asumispalvelupaikan ja on ilman hyväksyttävää syytä ja varattua aikaa tai paikkaa ennalta peruuttamatta jäänyt saapumatta varattuna aikana vastaanotolle tai asianomaiseen yksikköön. Maksu voidaan periä, vaikka itse palvelu olisi maksuton.

Maksu peritään kuitenkin vain, jos maksun perimistä ei ole pidettävä kohtuuttomana ja asiakkaalle on varauksen yhteydessä ilmoitettu mahdollisuudesta periä tämä maksu sekä annettu ohjeet ajan peruuttamiseksi ennalta. Maksun perimistä sekä ajan tai paikan peruuttamista koskevat tiedot on annettava siten, että asiakas riittävästi ymmärtää niiden sisällön.

Maksu voidaan periä myös silloin, kun hyvinvointialue on asiakkaan tai tämän edustajan aloitteesta varannut asiakkaalle vastaanottoajan (esim. kutsu määräaikaistarkastukseen) ja asiakas on saanut tiedon tehdystä ajanvarauksesta.

Maksua ei peritä alle 18-vuotiailta, päihdepalveluihin erikoistuneissa yksiköissä eikä päihteitä käyttäville raskaana oleville suunnatuissa palveluissa.

1.7. Palvelun keskeytyksen vaikutus asiakasmaksuun

Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon, pitkäaikaisen laitoshoidon, jatkuvan säännöllisen kotona annettavan palvelun ja pitkäaikaisen asumispalvelun eli yhteisöllisen asumisen maksu peritään, vaikka palvelu keskeytyisi tilapäisesti asiakkaasta johtuvasta syystä.

Jos palvelu keskeytyy yli viideksi päiväksi, maksua ei peritä viittä päivää ylittävältä ajalta. Jos palvelu keskeytyy hyvinvointialueesta johtuvasta syystä tai siksi, että asiakas on laitoshoidossa, maksua ei peritä myöskään edellä mainituilta viideltä päivältä.

Jos palvelun keskeytys jatkuu koko kuukauden, maksua ei peritä lainkaan.

Poikkeuksena edelliseen, erikoissairaanhoidon ja kehitysvammahuollon pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta ei peritä asiakasmaksua loma-ajoilta. Lähtö- ja paluupäiviltä peritään maksu ja maksuttomuus koskee vain kokonaisia lomapäiviä.

1.8. Etäpalvelut

Sosiaali- ja terveyspalveluja voidaan antaa tavanomaisena käyntiasiointina tai digipalveluna/sähköisenä asiointina. Maksullinen etäpalvelu korvaa tavanomaista fyysiseen käyntiasiointiin perustuvan palvelun ja vastaa sisällöllisesti perinteistä henkilökohtaisen käyntiin perustuvaa hoito- tai palvelukontaktia.

Etäpalvelu toteutetaan kaksisuuntaisesti tietoliikenneyhteyden avulla esimerkiksi tietokoneella, älypuhelimella tai tabletilla. Käyntiasiointia korvaava palvelu on lähtökohtaisesti vuorovaikutteista ja on suunnattu asiakkaalle yksilöllisesti.

Mikäli etäpalveluna tuotetulle palvelulle ei ole erikseen hinnastossa määriteltyä maksua, etäpalveluna tuotetusta palvelusta peritään hinnaston mukainen fyysisen käynnin asiakasmaksu. Jos palvelu on hinnaston mukaan maksuton, etäpalveluna tuotettu palvelu on niin ikään asiakkaalle maksuton.

Digitaaliset/sähköiset palvelut kerryttävät maksukattoa samalla tavoin kuin perinteiset käyntiin perustuvat palvelut.

Maksullinen palvelu/etäkäynti vaatii terveydenhuollossa aina vahvan tunnistautumisen ja perustuu potilastietojärjestelmään tehtävään kirjaukseen. Anonymisti annettu terveysneuvonta ja ohjaus ei ole käyntiasiointia korvaavaa maksullista palvelua.

1.9. Palvelun pitkäaikaisuus

Palvelu katsotaan pitkäaikaiseksi silloin, kun sen arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta (Laki 7b §).

2. Terveysthuollon asiakasmaksut		
2.1. Käyntimaksut		
2.1.1. Perusterveydenhuollon avohoidon lääkäripalvelut	Perusterveydenhuollon avosairaanhoidon lääkärin vastaanottopalvelu: 23,00 €/käynti. Maksun saa periä ainoastaan kolmelta ensimmäiseltä käynniltä samassa terveyskeskuksessa kalenterivuoden aikana.	Palvelu on maksuton alle 18-vuotiaille. Maksu peritään myös opiskeluterveydenhuoltoon oikeutettujen sairaanhoidosta. Kerryttää maksukattoa.
2.1.2. Perusterveydenhuollon hoitajapalvelu	Perusterveydenhuollossa sairaanhoitajan, terveydenhoitajan ja kättilön vastaanotot ovat maksuttomia, kun hoitovastuu on hoitajalla. Mikäli vastaanottotapahtuma muuttuu lääkärin vastuulle, peritään lääkärin vastaanottopalvelun maksu.	Maksua ei peritä rokottamisesta tai rokotteista (rokoteaineista), mikäli rokottaminen perustuu kansalliseen rokotushjelmaan tai kyse on lääkärin määräykseen perustuvasta perussairauden vuoksi tarpeellisesta rokottamisesta (ts. kun rokottaminen kuuluu potilaan sairauden hoitoon).
2.1.3. Kiirevastaanotto ja päivystys	Perusterveydenhuollon päivystys: 31,60 €/käynti Perusterveydenhuollon ja sairaalan yhteispäivystys: 46,00 €/käynti	Perusterveydenhuollon päivystyksessä voidaan 18 vuotta täyttäneiltä periä arkisin kello 20.00–8.00 sekä lauantaisin, sunnuntaisin ja pyhäpäivinä enintään 31,60 euroa käynniltä. Päivystyskäynnistä perittyä maksua ei oteta huomioon laskettaessa perusterveydenhuollon avosairaanhoidon lääkärin vastaanottokäyntien vuosimaksua tai kalenterivuoden aiempia käyntimaksuja. 18 vuotta täyttäneeltä asiakkaalta voidaan periä enintään 46,00 euroa käynniltä sotekeskuksen ja sairaalan yhteisesti sairaalassa järjestämän päivystyksen yhteydessä arkisin kello 20.00–8.00 sekä lauantaisin, sunnuntaisin ja pyhäpäivinä. Maksua ei saa periä psykiatrisen avohoidon toimintayksikössä annetusta hoidosta. Jos potilas poliklinikalla suoritetun tutkimuksen jälkeen otetaan välittömästi sairaalaan hoidettavaksi, peritään häneltä päivystyskäynnin maksun sijaan hoitopäivämaksu. Palvelu on maksuton alle 18-vuotiaille. Kerryttää maksukattoa.
2.1.4. Sairaalan poliklinikkamaksu	Erikoissairaanhoidon poliklinikkamaksu 46,00 € /käynti Erikoislääkärin vastaanotto: 46,00 €/käynti Akuuttihoitokäynti sairaanhoitajalla erikoissairaanhoidossa: 31,60 €/käynti	Erikoissairaanhoitolaissa tarkoitetun sairaalan tai muun toimintayksikön ja terveyskeskuksen erikoislääkärijohtoisen sairaalan poliklinikalla tutkittavalta tai hoidettavalta voidaan periä enintään 46,00 euroa käynniltä. Poliklinikkamaksu peritään myös: - Osastojen jälkipoliklinikkakäynneiltä ja muilta poliklinikkakäynneiltä osastoilla

		- Palliatiivisen poliklinikan käynneiltä (TYKS, Salo, Uusikaupunki) Akuuttihoitokäynti sairaanhoitajalla erikoissairaanhoidossa: 31,60 €/käynti. Kerryttävät maksukattoa.
2.2. Päiväkirurgia	Päiväkirurginen toimenpide: 150,80 €	Päiväkirurgisesta toimenpiteestä, joka tehdään leikkaussalissa ja joka edellyttää yleisanestesiaa, laajaa puudutusta tai suonensisäisesti annettavaa lääkitystä, voidaan periä enintään 150,80 euroa. Jos hoito jatkuu seuraavaan päivään, peritään hoidosta lisäksi hoitopäivämaksu. Kerryttää maksukattoa.
2.3. Yksilöterapiat	Yksilöterapia: 12,80 €/kerta	Yksilöterapia: · fysioterapia · neuropsykologinen kuntoutus · ravitsemusterapia · jalkojenhoito · puheterapia · toimintaterapia · muut näihin rinnastettavat toimintakykyä parantavat ja ylläpitävät hoidot Palvelu on maksuton alle 18-vuotiaille. Kerryttää maksukattoa.
2.4. Sarjassa annettavat hoidot	Sarjahoito: 12,80 €/kerta	Peritään enintään 45 kerrasta kalenterivuodessa. Palvelu on maksuton alle 18-vuotiaille ja rintamaveteraaneille. Kerryttää maksukattoa.
2.5. Tilapäinen kotisairaanhoito	Lääkärin tai hammaslääkärin kotikäynti: 21,10 €/käynti Sairaanhoitajan, terveydenhoitajan, suuhygienistin, hammashoitajan, terapeuttien kotikäynti: 13,40 €/käynti Neurolaterveydenhoitajan kotikäynti: maksuton	Tilapäisestä kotisairaanhoidosta ei saa periä erikseen maksua sellaiselta henkilöltä, joka saa jatkuvaa kotisairaanhoitoa. Neurolaterveydenhoitajan kotikäynti on maksuton. Koskee myös tilapäistä kotisairaanhoitoa. Palvelu on maksuton alle 18-vuotiaille. Kerryttää maksukattoa.
2.6. Jatkuva ja säännöllinen kotisairaanhoito/ kotisairaalahoido:	Tulosidonnainen	Kotisairaanhoidosta ja kotisairaalahoidosta peritään maksua, jos asiakas saa palvelua vähintään kerran viikossa ja lisäksi palvelun sen alkamisesta lukien arvioidaan kestävän vähintään kaksi kuukautta tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kaksi kuukautta. Palvelun kuukausimaksun määrittely perustuu asiakkaan bruttotuloihin. Määräytymisperusteet liite 1. Maksu ei kerrytä maksukattoa.
2.7. Kotisairaala	Kotisairaala 25,10 € /päivä	Maksuun sisältyvät lääkkeet ja hoitotarvikkeet. Käyntien määrää päivää kohden ei ole rajattu.

		Käynti kotisairaalan toimipisteellä on maksuton. Palvelu on maksuton alle 18-vuotiaille. Kotisairaalapalvelu korvaa lyhytaikaisen laitoshoidon. Kerryttää maksukattoa.
2.8. Lääkärintodistukset	Lääkärintodistus A) maksuton B) 56,70 € C) 68,10 € D) lääkärikäynti 21,10 €	A) Lääkärintodistukset tai -lausunnot, jotka tarvitaan asiakkaan hoidon tai kuntoutuksen saamiseksi, sairausvakuutuslain (1224/2004) 5 luvun nojalla lääkekorvauksen saamiseksi tai sellaisen lyhytaikaisen sairausloman tarpeen osoittamiseksi, jonka kesto on enintään sairausvakuutuslain 8 luvun 7 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun omavastuuajan pituinen, ovat maksuttomia. B) Muilta osin terveydenhuollon ammattihenkilön antamista todistuksista ja lausunnoista veloitetaan 57,60 €. C) Ajokortin saamiseksi tarvittavasta lääkärintodistuksesta veloitetaan 68,10 €. D) Lääkärikäynneistä peritään todistusmaksun lisäksi normaali perusterveydenhuollon avosairaanhoidon lääkärin käyntimaksu 21,10 €. Todistuksista perittävä maksu ei kerrytä maksukattoa. Lääkärikäynnin maksu kerryttää asiakasmaksukattoa.
2.9. Lyhytaikainen laitoshoito	Lyhytaikainen vuodeosastohoito: 54,60 €/vrk Maksukaton ylittymisen jälkeen: 25,10 €/vrk Maksu hoidosta ja ylläpidosta psykiatrian toimintayksikössä: 25,10 €/vrk Maksu hoidosta ja ylläpidosta päihdevieroituksessa: 25,10 €/vrk	Hoitopäivämaksun saa periä vain kerran kalenterivuorokaudelta. Jos asiakas siirtyy välittömästi toiseen laitokseen, lähettävä laitos ei saa periä maksua siltä päivältä, jolloin asiakas siirtyy. Jos asiakas siirtyy Varhan hyvinvointialueen sisällä laitoshoidosta välittömästi asumispalveluyksikköön, ei lähettävä yksikkö peri maksua lähtöpäivältä. Maksu peritään alle 18-vuotiailta enintään seitsemältä (7) vuorokaudelta kalenterivuodessa. Maksua ei peritä mielenterveyslain perusteella järjestetyn tarkkailun ajalta, jos tarkkailtavaksi otettua ei tarkkailun perusteella määrätä mielenterveyslaissa tarkoitettuun tahdosta riippumattomaan hoitoon. Lyhytaikainen vuodeosasto maksukaton ylittymisen jälkeen: 25,10 €/vrk Maksukaton täyttymisen jälkeen asiakasmaksua ei peritä päihdevieroituksesta psykiatrisessa toimintayksikössä tai laitoksessa. Kerryttää maksukattoa.
2.10. Päivä- ja yöhoito	Päivä- tai yöhoito: 25,10 €/vrk	Alle 18-vuotiailta peritään enintään seitsemältä (7) vuorokaudelta kalenterivuodessa.

		Ei peritä psykiatrisen avohoidon toimintayksikössä annetusta hoidosta eikä poliklinisesta päihdehuollosta. Psykiatrian päiväsairalatoiminnassa hoitoon liittyvästä osittaisesta ylläpidosta voidaan kuitenkin periä maksu 25,10 €.
2.11. Pitkäaikainen laitoshoido	Tulosidonnainen	Pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalta peritään kuukausimaksu. Maksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan nettokuukausituloista, joista on tehty säädetty vähennykset. Asiakkaalle pitää jäädä 122 €/kk vähimmäiskäyttövara. Huomioon otettavat tulot ja vähennykset maksua määritettäessä ovat tarkemmin liitteessä 2.
2.12. Kuntoutushoido	Kuntoutushoido: 18,80 €/vrk Lyhytaikainen tutkimus- ja kuntoutushoido: 18,80 €/vrk	Vammaiselle henkilölle terveydenhuoltolain 29 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuna laitoshoidona annetusta kuntoutushoidosta tai kehitysvammaisten erityishuoltona annetusta kuntoutushoidosta voidaan periä enintään 18,80 euroa hoitopäivältä. Maksua ei peritä lähtöpäivältä, jos asiakas siirtyy toiseen laitokseen, eikä maksua peritä kokonaiselta poissaolopäivältä. Peritään alle 18-vuotialta enintään seitsemältä (7) vuorokaudelta kalenterivuodessa. Kerryttää maksukattoa. Maksukaton täytyttyä tutkimus- ja kuntoutushoidosta ei peritä maksua.
2.13. Ensihoitoon liittyvä sairaankuljetus	Omavastuuosuuden määrittelee Kela	
2.14. Suun terveydenhuolto		
2.14.1. Suun perusterveydenhuollon perusmaksu	Suuhygienisti: 11,30 €/käynti Hammaslääkäri: 14,60 €/käynti Erikoishammaslääkäri: 21,50 €/käynti Perusterveydenhuollossa annettu suun ja leukojen erikoissairaanhoido: 46,00 €/käynti	Perusmaksun lisäksi peritään voimassa olevan terveydenhuollon toimenpideluokituksen tutkimus- ja hoitomaksut vaativuuden mukaan. Palvelu on maksuton alle 18-vuotiaille. Kerryttää maksukattoa.
2.14.2. Suun perusterveydenhuollon toimenpidemaksut	Kuvantamistutkimukset hammasröntgen: 9,40 €/kuva panoraamaröntgen: 21,10 €/kuvaus Ehkäisevä suun terveydenhoito: 9,40 €/käynti Tutkimukset, hammastarkastukset: vaativuusluokka 0–2: 9,40 €/käynti vaativuusluokka 3–4: 21,10 €/käynti vaativuusluokka 5–7: 41,80 €/käynti vaativuusluokka 8–10: 61,20 €/käynti	Lisäksi laskutetaan perusmaksu. Ehkäisevään hoitoon kuuluvat toimenpideluokituksen SC-ryhmän suun terveyden edistämisen toimenpiteet 9,40 euroa käyntikerralta. Maksu tutkimuksesta, hammastarkastuksesta ja sairauksien hoidosta määräytyy toimenpideluokituksen vaativuusluokan mukaan. Maksu proteettisista toimenpiteistä määräytyy toimenpideluokituksen mukaan. Lisäksi peritään proteesien valmistuksesta aiheutuvat hammastekniset kustannukset. Erikoismateriaaleista voidaan periä enintään todellisia kustannuksia vastaava maksu.

	vaativuusluokka 11: 85,90 €/käynti Proteettinen toimenpide: proteesin pohjaus: 61,20 € proteesin korjaus: 41,80 € akryyliosa- ja kokoproteesi: 204,80 € kruunut ja sillat: 204,80 €/hammas rankaproteesi: 248,60 €	Palvelu on maksuton alle 18-vuotiaille. Hammastekniset kulut voidaan periä myös alle 18-vuotiailta, mikäli oikomislaitteen häviäminen tai vahingoittuminen on aiheutunut käyttöohjeiden vastaisen menettelyn tai ilmeisen huolimattomuuden vuoksi. Kerryttävät maksukattoa hammasteknisiä kustannuksia lukuun ottamatta.
2.14.3. Hammaslääketieteen opiskelijoiden perusopetuksen hoitoharjoittelu	Protetiikan hoitotoimenpiteiden (toimenpideluokituksen SP-luokan koodit) hinta alennetaan 20 % Varhalla päätetyistä asiakasmaksuasetuksen hinnoista. Hammastekniset kulut peritään täysimääräisesti asiakkaalta todellisten laboratorioskustannusten mukaisesti Opetusklinikan asiakkailta ei peritä käyntimaksua.	Turun yliopistossa hammaslääketiedettä opiskelevien hoitoharjoittelussa antamasta proteettisen hoidon kliinisestä osuudesta peritään 20 % tavanomaista alhaisempi asiakasmaksu.
2.14.4. Suun ja leukojen erikoissairaanhoito	Poliklinikkamaksu 46,00 € Perusterveydenhuollossa annettu suun ja leukojen erikoissairaanhoito: 46,00 €/käynti	Palvelu on maksuton alle 18-vuotiaille. Kerryttää maksukattoa.
2.14.5. Materiaalimaksu	11 €/CD-levy: hammasröntgenkuvien tallentaminen CD-levylle	

3. Sosiaalihuollon asiakasmaksut

3.1. Asumispalvelut		
3.1.1. Pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen	Tulosidonnainen	Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkaalta peritään kuukausimaksu. Maksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan nettokuukausituloista, joista on tehty säädetty vähennykset. Asiakkaalle pitää jäädä 182 €/kk vähimmäiskäyttövara. Huomioon otettavat tulot ja vähennykset maksua määritettäessä ovat tarkemmin liitteessä 2.
3.1.2. Pitkäaikainen perhehoito	Tulosidonnainen	Pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaalta peritään kuukausimaksu. Maksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan nettokuukausituloista, joista on tehty säädetty vähennykset. Asiakkaalle pitää jäädä 182 €/kk vähimmäiskäyttövara. Huomioon otettavat tulot ja vähennykset maksua määritettäessä ovat tarkemmin liitteessä 2.
3.1.3. Pitkäaikainen yhteisöllinen asuminen	Asiakkaalta ei peritä maksua sosiaalisesta kanssakäymistä edistävään toimintaan osallistumisesta.	Asiakas maksaa asumisen kustannukset.

3.1.4. Lyhytaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen	Ympärivuorokautinen palveluasuminen, lyhytaikainen: 40 €/vrk	Asiakas tuo mukaan omat lääkkeet/inkontinenssitarvikkeet/hoitotarvikkeet. Hoitopäivämaksu peritään tulo- ja lähtöpäivältä. Jos asiakas siirtyy lyhytaikaisesta asumisesta laitoshoitoon, asiakasmaksua ei peritä lähtöpäivältä.
3.1.5. Ympärivuorokautinen palveluasuminen, päivä- tai yöhoito	27,50 €/vrk	Asiakas tuo mukaan omat lääkkeet/inkontinenssitarvikkeet/hoitotarvikkeet.
3.1.6. Tilapäinen perhehoito	29,70 €/vrk	
3.1.7. Perhehoito, osapäiväinen	17,80 €/alle 6 tuntia kestävä hoito	
3.1.8. Lyhytaikainen yhteisöllinen asuminen	25,10 €/vrk	Asiakas tuo mukaan omat lääkkeet/inkontinenssitarvikkeet/jatkuvassa käytössä olevat hoitotarvikkeet.
3.2. Laitoshoido		
3.2.1. Pitkäaikainen laitoshoido	Tulosidonnainen	Pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalta peritään kuukausimaksu. Maksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan nettokuukausituloista, joista on tehty säädetty vähennykset. Asiakkaalle pitää jäädä 122 €/kk vähimmäiskäyttövara. Huomioon otettavat tulot ja vähennykset maksua määritettäessä ovat tarkemmin liitteessä 2.
3.2.2. Lyhytaikainen laitoshoido	54,60 €/vrk	Esimerkiksi vanhainkotihoito alle 3kk ja päihde- ja riippuvuustyön laitosten muotoinen sosiaalinen kuntoutus. Kerryttää maksukattoa.
3.2.3. Päivä- tai yöhoito	25,10 €/vrk	Esimerkiksi vanhainkotihoito Jos hoidollisista syistä on tarkoituksenmukaista, että henkilö on sosiaalihuollon laitoksessa tai muussa toimintayksikössä hoidettavana vain joko päivällä (päivähoito) tai yöllä (yöhoito), peritään henkilöltä 25,10 euroa vuorokaudessa.
3.3. Kotihoito		
3.3.1. Jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu	Tulosidonnainen	Asiakasmaksun määräytyminen, liite 1.
3.3.2. Tilapäinen kotihoito	Lääkärin tai hammaslääkärin kotikäynti: 21,10 €/käynti Muun asiantuntijan kotikäynti 13,40€ /käynti	Tilapäisen kotihoidon asiakasmaksu noudattaa asetuksessa säädettyjä kotisairaanhoidon käyntien enimmäismaksuja.
3.4. Lapsiperheiden kotipalvelu	Lapsiperheiden kotipalvelu: 7,15 €/h	Asiakasmaksua ei peritä, mikäli perheellä on toimeentulotuen asiakkuus tai mikäli perheelle ei asiakasmaksulain mukaan määritettäisi asiakasmaksua, mikäli lapsella on lastensuojelun asiakkuus tai sosiaalihuoltolain mukainen erityisen tuen tarve tai mikäli palvelutarve on todettu vammaispalvelujen asiakassuunnitelmassa.
3.5. Tukipalvelut ja muut asumiseen liittyvät palvelut		

3.5.1. Ateriapalvelut	aamiainen 2,80 €/ateria lounas 6,60 €/ateria iltapäiväkahvi 1,70 €/ateria päivällinen 5,50 €/ateria iltapala 1,70 €/ateria koko päivän ateriat 18,20 €/ateriapäivä Raaka-ainemaksu: aamiainen 1,40 €/ateria, lounas 2,80 €/ateria, välipala 0,80 €/ateria, päivällinen 2,50 €/ateria, iltapala 0,80 €/ateria, koko vuorokausi 8,30 €	Asumispalveluiden ateriat (pois lukien ympärivuorokautinen palveluasuminen) Palvelukeskuksessa tarjolla olevat ateriat Työ- ja päivätoiminnan ateriat Jos vammaisten asumispalveluissa asiakas osallistuu ruuan valmistukseen, maksu peritään vain raaka-aineista. Maksu peritään vain niistä aterioista, jotka asiakas on nauttinut.
3.5.2. Ateriapalvelu, kotiin kuljetettu	8,80€ /ateria	
3.5.3. Asiointipalvelu	Asiointipalvelu: 11 €/kerta	
3.5.4. Siivouspalvelu	Siivouspalvelu: 27,50 €/tunti	
3.5.5. Vaatehuoltopalvelu	Vaatehuoltopalvelu: 11 €/koneellinen (kuljetus: omavastuuosuus 3€/suunta)	
3.5.6. Peseytymispalvelu	Peseytymispalvelu: 9,90 €/kerta (kuljetus: omavastuuosuus 3€/suunta)	
3.5.7. Turvapalvelut	Turvapuhelimen vuokra: 22 €/kk turvapuhelimen asennus: 24,20 €/kerta hellahälytin/liesivahti 22 €/kk älykäs ovivalvontalaite 16,50 €/kk palo-, savu- tai häikävaroitin 5,50 € / laite/kk erilaiset liikkumista ilmaisevat hälyttimet 11€ /kk Turva-auttajakäynti tukipalveluna: 22 €/kerta	
3.5.8. Sosiaali- ja kriisipäivystyksen kautta ohjautuva turva-auttajakäynti	Turva-auttajakäynti, kertaluonteinen: 82,50 €/kerta	Kertaluonteinen turva-auttajakäyntimaksu peritään henkilöltä, joka on tarvinnut nostoapua ja henkilö ei ole säännöllisen kotihoidon, turvapalvelun tai muun palvelun asiakkaana.
3.5.9. Kotihoidon kuntouttava arviointijakso	13,40 €/käynti	Asiakkaalta laskutetaan kotihoidon kuntouttavalla arviointijaksolla enintään kaksi käyntiä/päivä.
3.5.10. Kotihoidon kuntouttava arviointijakso yksikössä	Lyhytaikainen vuodeosastohoito: 54,60 €/vrk Maksukaton ylittymisen jälkeen: 25,10 €/vrk	
3.5.11. Kuntouttava päivätoiminta tukipalveluna	kokopäivän kestävä palvelu, > 4 tuntia: 22 €/kerta	Kokopäivän kestävä ja osapäiväinen palvelu sisältävät palvelun aikana tarjolla olevat ateriat.

	osapäiväinen palvelu: 16,50 €/kerta tarvittaessa kuljetus: omavastuuosuus/suunta	
3.6. Omaishoidon tuen vapaat	Omaishoitajan lakisääteiset vapaan aikaiset palvelut: maksuton. Omaistaan tai läheistään hoitavan henkilön vapaan aikaiset palvelut: 12,80 €/vrk.	Omaishoitajan vapaa voidaan järjestää mm. ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, laitoshoidossa, perhehoidossa, omaishoidettavan kotiin järjestettävänä sijaishoitona tai kuntouttavana päivätoimintana.
3.7. Kuljetuspalvelut	Omavastuuosuus on Fölin lähimaksuna maksetun normaalin kertalipun mukainen Varhan sisäisessä liikenteessä. Omavastuuosuuden kuukausittainen maksukatto Varhan sisäisessä liikenteessä on Fölin asiakasryhmän 30 päivän kausikortin taksan mukainen. Omavastuuosuus Varhan ulkopuolelle suuntautuvassa liikenteessä on Matkahuollon Valtakunnallisten sarjalippujen asiakasryhmän (30 matkaa/30 päivää) hinnoittelun mukaan laskettava kertahinta. Työ- ja päivätoiminnan kuljetuspalvelun omavastuuosuus on 3 euroa.	Vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu Sosiaalihoitolain mukainen kuljetuspalvelu Työ- ja päivätoiminnan kuljetuspalvelu Varhan ulkopuolelle suuntautuvat maksut eivät kerrytä matkojen omavastuiden kuukausittaista maksukattoa. Erytishuollon asiakkaiden kuljetuksista ei peritä kuljetuksista omavastuuta.
3.8. Lastensuojelu	Lastensuojelun asiakasmaksu peritään asiakasmaksulain 7 §:n 2 ja 3 momentin mukaisesti. Maksu saa olla asiakasmaksuasetuksen mukaan enintään 2048,60 e/kk.	Lastensuojelussa peritään asiakasmaksulain 7 §:n 2 ja 3 momentin mukaisesti maksuja hoidon korvaukseksi eli lapsen kodin ulkopuolisen sijoituksen (kiireellinen sijoitus, avohuollon sijoitus ja huostaanotto) tai perhekuntoutuksen kustannusten korvaamiseksi.

4. Vammaispalvelun asiakasmaksut

4.1. Lyhytaikainen hoito tai asumispalvelu	Lyhytaikaisen asumispalvelun ylläpitomaksu: Yli 16 -vuotiaille 16,50 €/vrk Alle 16 -vuotiaille 9,90 €/vrk Alle 16-vuotiaiden osittainen ylläpito, eli osavuorokausihoito, on maksutonta. Jos hoito kestää yli vuorokauden, peritään asiakasmaksu.	Kehitysvammalain mukaisesta erityishuollon ja vammaispalvelulain mukaisen palveluasumisen ylläpidosta voidaan asiakkaalta periä maksu lukuun ottamatta alle 16-vuotiaalle annettavaa osittaista ylläpitoa. Ylläpitomaksua ei peritä hoivasta ja huolenpidosta. Maksu ei kerrytä asiakasmaksukattoa. Ylläpitomaksu ei sisällä aterioita, ateriat laskutetaan käytön mukaan.
4.2. Pitkäaikainen palveluasuminen ja ympärivuorokautinen palveluasuminen	Pitkäaikaisen asumispalvelun ylläpitomaksu: 44 €/kk Maksu voidaan määritellä osissa sen mukaan mitä asiakas käyttää,	Alle 16-vuotiaiden osittainen ylläpito, eli osavuorokausihoito, on maksutonta. Jos hoito kestää yli vuorokauden, peritään asiakasmaksu. Vammaisille järjestetään asumispalvelua kehitysvammalain mukaisena

	yleinen osa peritään kaikilta asumisyksikössä asuvilta. Yleinen osa 18,70 €/kk Saunamaksu: 8,80 €/kk Pyykkihuolto: 13,20 €/kk Internetyhteys yhteisissä tiloissa: 3,30 €/kk.	erityishuoltona ja vammaispalvelulain mukaisena palveluasumisena. Maksu ei kerrytä asiakasmaksukattoa. Ylläpitomaksu ei sisällä aterioita, ateriat laskutetaan käytön mukaan.
4.3. Pitkäaikainen laitoshoido ja laitoskuntoutus	Tulosidonnainen	Pitkäaikaisen laitoshoidon ja laitoskuntoutuksen asiakkaalta peritään kuukausimaksu. Maksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan nettokuukausituloista, joista on tehty säädetty vähennykset. Asiakkaalle pitää jäädä 122 €/kk vähimmäiskäyttövara. Huomioon otettavat tulot ja vähennykset maksua määritettäessä ovat tarkemmin liitteessä 2. Maksu ei kerrytä asiakasmaksukattoa.
4.4. Pitkäaikainen perhehoito, vammaispalvelulaki ja erityishuoltona myönnetty	Tulosidonnainen	Pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaalta peritään kuukausimaksu. Maksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan nettokuukausituloista, joista on tehty säädetty vähennykset. Pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaalle pitää jäädä 182 €/kk vähimmäiskäyttövara. Huomioon otettavat tulot ja vähennykset maksua määritettäessä ovat tarkemmin liitteessä 2. Maksu ei kerrytä asiakasmaksukattoa.
4.5. Perhehoito, lyhytaikainen	Perhehoito, lyhytaikainen: 29,70 €/vrk	
4.6. Perhehoito, osapäiväinen	Perhehoito, osapäiväinen: 17,80 €/alle 6 tuntia kestävä hoito	
4.7. Ikääntyvien vammaisten kerhotoiminta	Ikääntyvien vammaisten kerhotoiminta: 38 €/toimintakausi	Asiakas maksaa kuljetukset ja retket.
4.8. Vammaisten lasten kesätoiminta	Vammaisten lasten kesätoiminta: 58 €/lapsi/toimintakausi	Kuljetuksista peritään samansuuruinen maksu kuin vaikeavammaisten kuljetuspalvelujen omavastuuosuus. Kehitysvammaisten lasten erityishuoltona järjestettävästä kesätoiminnasta ei peritä osittaista ylläpitomaksua eikä kuljetusmaksua.

Asiakkaalta voidaan periä enimmillään vain palvelun tuottamisesta aiheutuva hinta:

- Säännöllinen kotihoito 90 €/h-
- Ympäri vuorokautinen palveluasuminen 190 €/vrk

Liite 1 Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta perittävä maksu

Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta peritään kuukausimaksu, joka määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyn ja perheen koon mukaan. Jos palvelutuntien määrä vaihtelee kuukausittain, käytetään maksua määrättäessä maksuprosenttia, joka vastaa keskimääräistä palvelutuntien määrää.

Säännöllisen kotihoidon käyntejä voidaan toteuttaa myös etäpalveluna esimerkiksi videokuvallisen internetyhteyden välityksellä. Säännöllisen kotihoidon asiakkaalla etäkäynnin aika lasketaan hoitoaikaan asiakasmaksua määriteltäessä.

Maksuun ei sisälly asumiskustannuksia.

Asiakasmaksun suuruudesta päätettäessä asiakkaan kuukausituloina huomioidaan tulorajan yli menevä bruttotulo. Tuloraja määräytyy perhekoon perusteella (taulukko 1). Palvelutuntien määrä kuukaudessa ja perheen koko määräävät maksuprosentin, jolla tulorajan ylittävistä tulosta lasketaan kotihoidon kuukausimaksu (taulukko 2).

Taulukko 1. Perheen kokoon perustuvat tulorajat vuonna 2024.

Perheen koko	1	2	3	4	5	6
Tuloraja €/kk	653	1 205	1 891	2 338	2 830	3 251

Jos perheessä on henkilöitä enemmän kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 389 eurolla kustakin seuraavasta henkilöstä.

Taulukko 2. Palvelutuntien ja perheen koon perusteella määräytyvä maksuprosentti.

Palvelutunnit kuukaudessa	1	2	3	4	5	6 henkilöä tai enemmän
4 tuntia tai vähemmän	8	7	6	6	6	6
5	10	8,75	7,5	7,5	7,5	7,5
6	12	10,5	9	9	9	9
7	14	12,25	10,5	10,5	10,5	10,5
8	16	14	12	12	12	12
9	17	14,75	12,5	12,5	12,5	12
10	18	15,5	13	13	13	12
11	19	16,25	13,5	13,5	13,5	12
12	20	17	14	14	14	12
13	21	17,75	14,5	14,5	14	12
14	22	18,5	15	15	14	12
15	23	19,25	15,5	15,5	14	12
16	24	20	16	16	14	12
17	24,5	20,5	16,5	16	14	12
18	25	21	17	16	14	12
19	25,5	21,5	17,5	16	14	12
20	26	22	18	16	14	12
21	26,5	22,5	18,5	16	14	12
22	27	23	19	16	14	12

23	27,5	23,5	19	16	14	12
24	28	24	19	16	14	12
25	28,5	24	19	16	14	12
26	29	24	19	16	14	12
27	29,5	24	19	16	14	12
28	30	24	19	16	14	12
29	30,5	24	19	16	14	12
30	31	24	19	16	14	12
31	31,5	24	19	16	14	12
32	32	24	19	16	14	12
33	32,5	24	19	16	14	12
34	33	24	19	16	14	12
35	33,5	24	19	16	14	12
36	34	24	19	16	14	12
37	34,5	24	19	16	14	12
38 tai enemmän	35	24	19	16	14	12

Palvelutunnit huomioidaan kokonaisina tunteina siten, että osittaiset palvelutunnit pyöristetään lähimpään kokonaiseen tuntiin ja puolikkaat tunnit pyöristetään ylöspäin.

Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta perittävän maksun perusteena olevat bruttotulot (Asiakasmaksulaki 10f §):

- asiakkaan ja hänen puolisonsa jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot ja verosta vapaat tulot tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä
- eläkkeet, ilman rintamalisää ja ylimääräistä rintamalisää
- eläkettä saavan hoitotuki, ilman veteraanilisää
- palkkatulot ja muut verosta vapaat tulot tulonhankkimiskustannuksilla vähennettynä
- 16 vuotta täyttäneen vammaistuki
- alle 16-vuotiaan vammaistuki
- lasten kotihoidon tuki
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- opintojen johdosta suoritettavat apurahat ja muut vastaavat avustukset, siltä osin, kun ne ovat veronalaista tuloa
- pääomasta ja muusta omaisuudesta saatavat korko-, osinko- ja vuokratulot (kulut vähennettyinä)
- laskennallinen metsätulo (Laki 10i§)
-

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kk keskimääräinen kuukausitulo.

Tulona ei oteta huomioon:

- lapsen elatuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lapsen elatusapua
- tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuksia (lukuun ottamatta vammaistukia ja eläkettä saavan hoitotukea), joita ovat esimerkiksi
- lapsilisä
- kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
- sotilasavustus ja asevelvollisen päiväraha
- toimeentulotuki
- veteraanien etuuksia (ml. ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)

Asiakasmaksua määriteltäessä veronalaisina tuloina voidaan huomioida myös viimeksi toimitetussa verotuksessa vahvistetut vastaavat veronalaiset tulot korotettuna niillä prosenttimäärillä, jotka Verohallinto ennakkoperintälain nojalla vuosittain antamissaan päätöksissä ennakonpidätyksen ja ennakkokannon laskentaperusteista määrää.

Ennen kuin kotihoidon kuukausimaksu määrätään, henkilön kuukausituloista tehdään Asiakasmaksulain (10g §) mukaiset vähennykset. Kun asiakas, jolla on asuinkäytössään 10 c §:n 3 momentissa tarkoitettu asunto, siirtyy sosiaalihuoltolain 21 a §:ssä tarkoitettuun tuettuun asumiseen tai 21 b §:ssä tarkoitettuun yhteisölliseen asumiseen, jossa hän saa jatkuvaa ja säännöllistä kotona annettavaa palvelua, on 10 e §:ssä tarkoitettua maksua määrittäessä asiakkaan tuloista vähennettävä lisäksi 10 c §:n 3 momentissa tarkoitetut todelliset asumismenot.

Liite 2 Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon maksu

Palvelu katsotaan pitkäaikaiseksi silloin, kun sen arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta (Asiakasmaksulaki 7b). Pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta peritään maksukyvyn mukaan määräytyvä kuukausimaksu. Asiakkaan maksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan nettokuukausituloista, joista on tehty laissa säädetyt vähennykset.

Jos asiakas on välittömästi ennen palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen nettokuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista tuloista, joista on tehty laissa tarkoitetut vähennykset. Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu määräytyy asiakkaan omien tulojen perusteella.

Asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön pitää jäädä käyttövara, joka on

- pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa vähintään 182 €/kk
- pitkäaikaisessa perhehoidossa vähintään 182 €/kk
- pitkäaikaisessa laitoshoidossa vähintään 122 €/kk

Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon asiakasmaksussa huomioitavat nettotulot (Asiakasmaksulaki 10b §):

- eläkkeet, ilman rintamalisää ja ylimääräistä rintamalisää
- eläkettä saavan hoitotuki, ilman veteraanilisää
- palkkatulot ja muut verosta vapaat tulot tulonhankkimiskustannuksilla vähennettynä
- 16 vuotta täyttäneen vammaistuki
- alle 16-vuotiaan vammaistuki
- lasten kotihoidon tuki
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- opintojen johdosta suoritettavat apurahat ja muut vastaavat avustukset, siltä osin, kun ne ovat veronalaista tuloa
- pääomasta ja muusta omaisuudesta saatavat korko-, osinko- ja vuokratulot (kulut vähennettyinä)

Tuloista tehtävät vähennykset pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa (Asiakasmaksulaki 10c §).

Ennen kuin asiakkaan pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon tai pitkäaikaisen laitoshoidon maksu määrätään, asiakkaan kuukausituloista vähennetään seuraavat kustannukset:

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset (elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista)
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu pesänjakajan tai tuomioistuimen määräämä hyvitys, joka asiakkaan on suoritettava rahana
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)

Lisäksi asiakkaan kuukausituloista vähennetään todelliset asumismenot ennen pitkäaikaiseen

ympäri vuorokautiseen palveluasumiseen, pitkäaikaiseen perhehoitoon tai pitkäaikaiseen laitoshoitoon siirtymistä seuraavasti:

- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta (huomioidaan asiakkaan osuus: asunto-osakkeen hoitovastike, lämmitys, vesimaksun perusosa, kiinteistövero, tonttivuokra ja pakollinen kotivakuutus)
- vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (huomioidaan lisäksi asiakkaan osuus: pakollinen kotivakuutus)
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (huomioidaan lisäksi asiakkaan osuus: pakollinen kotivakuutus)

Tuloista tehtävät erityiset vähennykset pitkäaikaisessa ympäri vuorokautisessa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa perhehoidossa (Asiakasmaksulaki 10d §)

- Pitkäaikaisen ympäri vuorokautisen palveluasumisen asiakasmaksun suuruudesta päätettäessä vähennetään maksun perusteena olevista tuloista kohtuulliset asumismenot, joita ympäri vuorokautisesta palveluasumisesta aiheutuu.
- Asumismenoista vähennetään valtion varoista maksettava asumistuki.

Pitkäaikaisen ympäri vuorokautisen palveluasumisen ja pitkäaikaisen perhehoidon asiakasmaksun suuruudesta päätettäessä vähennetään maksun perusteena olevista tuloista:

- Terveystieteiden ammattihenkilön määräämien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset, joihin asiakas on oikeutettu saamaan korvausta sairausvakuutuslain nojalla. Kustannukset huomioidaan enintään sairausvakuutuslaissa mainitun vuosiomavastuun suuruusena. Sairausvakuutuslaissa mainittu vuosiomavastuu huomioidaan siten, että euromäärä jaetaan 12 kuukaudelle tasasuuriksi eriksi.
- Muiden kuin sairausvakuutuslain mukaan korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset vähennetään siltä osin, kun lääkemääräyksen tehnyt terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaan terveydelle tarpeelliseksi. Nämä kustannukset huomioidaan asiakkaan tai hänen edustajansa antaman selvityksen perusteella. Selvityksessä on esitettävä lääkemääräys tai terveydenhuollon ammattihenkilön tekemä kirjaus (esim. Omakannasta), josta selviää, että valmiste on tarpeellinen asiakkaan terveydelle